

Kaj nas čaka po dopustu

Naročil manj kot smo računali, vendar bo dovolj dela. Nadaljevati z dobrim delom tudi v drugem polletju — to je jamstvo za dober dohodek in solidne osebne dohodke

Za nami je prva polovica poslovnega leta. V trenutku pisanja tega sestavka razpolagamo z vsemi rezultati poslovanja v prvih petih mesecih. Dobili smo tudi prve informacije o nekaterih novih ukrepih ekonomske politike. Z upoštevanjem vsega tega poskušam kratko oceniti naš trenutni gospodarski položaj in izglede za poslovanje v drugi polovici leta.

Naročil nekaj manj kot smo računali

V proizvodnji lahke obutve trenutno izdelujemo obutev za sezono jesen-zima za zahodne kupce. Teh naročil je nekaj manj, kot smo planirali. Sledila bo proizvodnja obutve za sezono jesen-zima za domači trg; naročila malo prodajne mreže so bila dobra in so v skladu s predvidenimi. Proti koncu leta pa bomo na lahkem traku izdelali še preostale količine obu-

tve za Sovjetsko zvezo iz letošnjega posla. Pri tem poslu smo sicer računali še na nekaj naročil iz t. i. dodatnega posla, vendar do tega posla ni prišlo.

Sportni trak v tem času s polnimi zmogljivostmi dela tekaške čevlje za zahodni izvoz in tako bo do konca septembra, ko naj bi bili odpisani vsi tekaški čevlji. Za naslednje mesece (za pokrivanje tako imenovane mrtve sezone) pa se trenutno za naročila še dogovorjamo. Kot rečeno, smo računali to obdobje pokriti s proizvodnjo obutve za ZSSR, ker pa do dodatnega posla ni prišlo, smo bili seveda prisiljeni poiskati druge rešitve. Tako bomo v mrtvi sezoni na športnem traku najbrž izdelovali športno obutev (čevlje za tenis in nogomet) za eno znanih italijanskih firm. V februarju ali najkasneje v začetku marca pa bomo ponovno začeli z izdelavo tekaških čevljev za prihodnje leto.

V oddelku PU brizgane obutve trenutno izdelujemo naročilo za sezono jesen-zima za zahodne kupce, temu pa bo sledila proizvodnja tekaške obutve Gama. Zatem bomo nadaljevali s preostalimi naročili, najprej za sezono jesen-zima za domači trg in nato za Sovjetsko zvezo.

Naročil na tem programu imamo dovolj.

Proizvodnja pancrjev trenutno s polno zmogljivostjo dela za zahodne kupce, tem naročilom pa bo sledila proizvodnja za domače tržišče. Naročila pancrjev so na zgornji meji naših kapacitet, tako da bomo dobavne roke izpolnili le z največjim prizadevanjem. Nekaj več težav s pokrivanjem kapacitet se obeta v proizvodnji apreski obutve. Posel z Madžarsko se v primerjavi z lanskim letom odvija v zmanjšanem obsegu, izpadla so tudi naročila za Sovjetsko zvezo. Nekaj apreski obutve smo izdelali za eno od italijanskih firm, ki pa zaradi težav pri uvažanju (carina) ni dala nadaljnjih naročil. Tako moramo do konca leta izdelati še preostanek količin za domači trg. Ker trenutno na tem programu delata obrat Rovte in kooperant Okroglica, smo ugotovili, da z ozirom na izpad prej omenjenih naročil z apreski obutvijo, ne bomo mogli pripraviti dovolj dela za oba obrata. Zato bomo prisiljeni proizvodnjo apreski obutve pri kooperantu Okroglica s 1. oktobrom zaključiti, ker bodo v Rovtah lahko sami dokončali preostala naročila.

Kratka ugotovitev bi torej bila: na naših standardnih programih za Zahod in domači trg imamo naročil dovolj; pri pokrivanju mrtve sezone na športnem traku in apreski obutve pa je zmanjšanje ruskega posla povzročilo nekaj težav, katere skušamo odpraviti.

Proizvodnja — izdelati več, kot smo planirali

V prvih petih mesecih smo plan proizvodnje presegli za 9,6% in v primerjavi s planom izdelali 94.000 parov več obutve. S tem dosežkom smo lahko zadovoljni; potruditi se moramo, da bomo tak rezultat dosegli tudi v drugem

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZVOZ V SOVJETSKO ZVEZO MANJŠI

Sovjetska zveza je že vrsto let največje tržišče za jugoslovansko obutev. Vemo, da trgujemo blago za blago, kar pomeni, da za vrednosti uvoženega blaga iz Sovjetske zveze izvozimo iz Jugoslavije obutev, konfekcijo, kemikalije itd.

Zadnje leto je cena nafte na svetovnem tržišču padla več kot za polovico prvotne cene, kar velja tudi za sovjetsko nafto, ta pa je ena najvažnejših surovin, ki nam jih dobavlja Sovjetska zveza, seveda v omejenih količinah. Spričo nižje cene pa je količina blaga za protivrednost manjša, v našem primeru gre torej za manj obutve.

Izbor modelov in naročanje je potekalo po ustaljenem načinu, in to po republikah in barvah. Jasno so povedali, da je veliko vprašanje, če bodo lahko zadržali količine, ki so predvidene v srednjeročnem planu. Kolekcija Alpine je bila dobra, kupci so bili pri izboru zadovoljni, najbolj so naročali salonke, gležnarje za direktno nabrizgavanje (DESMA) in manjše število modelov troterk.

Več tovarn se je ob tej priliki znašlo tudi v nezavidljivem položaju zaradi preslabe kvalitete obutve. Kupec zahteva vedno večjo doslednost v kvaliteti, kakor tudi spoštovanje dobavnih rokov.

Skoraj deset milijonov parov obutve ne bo našlo poti iz Jugoslavije v Sovjetsko zvezo, kar pomeni večjo konkurenco na domačem tržišču in še kaj.

Tone Klemenčič

Na sliki od leve proti desni: Tomaž Čizman, Sašo Robič, Grega Benedik, Robert Žan in Klemen Bergant

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

Kaj nas čaka

(Nadaljevanje s 1. strani)

polletju. Dejstvo, da presega-mo plan, seveda pomeni tudi to, da na večini proizvodnih programov v glavnem dobro dosežemo dobavne roke. Tako računamo, da bomo pravočasno izdelali žensko obutev za sezono jesen-zima, prav tako bodo v glavnem do roka izdelani tekaški čevlji. Pravočasno bo izdelana tudi aprski obutev za domači trg. Nekoliko tesneje nam gre pri pancernih (zaradi nekaj večjih naročil), vendar računamo, da bomo to obutev izdelali prej, kot smo uspeli v zadnjih letih.

Tudi prodajamo dobro

Kot je bilo že omenjeno, smo zahodnim kupcem v primerjavi z našim planom prodali nekaj manj lahke obutev in približno planirane količine pancernih in tekaških čevljev. Za Sovjetsko zvezo smo zaključili redni posel. Za domači trg pa lahko rečemo, da smo z ozirom na naročila prodajali dobro, tako žensko kot športno obutev. Še posebej pomembna pa je ugotovitev, da naročeno obutev v naših prodajalnah tudi dokaj uspešno prodajamo, kar kaže podatek, da smo v MPM v prvih petih mesecih prodali po parih 7 % več obutev kot v istem obdobju lani. Zaloge v prodajalnah pa so bile konec maja količinsko za 29 % (skoraj 200.000 parov) manjše kot v istem času lani.

Oskrba z repromateriali — težave s plačili

Oskrba z repromateriali iz uvoza temelji letos skoraj izključno na začasnem uvozu in uvozu po dolgoročni proizvodni kooperaciji. Del oskrbe, ki temelji na plačilih iz Jugoslavije v tujino, pa je izredno problematičen, saj kot je znano, banke v glavnem ne zmorejo plačevati sprotne obveznosti. Zaradi tega imamo precej težav in le z začasnimi uvozom in kooperacijo nekako zagotavljamo kolikor toliko normalen potek proizvodnje.

Zaloge, obračanje kapitala, obresti

Za zaloge lahko rečemo, da smo v primerjavi s prejšnjimi leti dosegli ugodne

po dopustu

premike v poslovanju. Analiza obračanja zalog v prvih petih mesecih kaže, da hitreje obračamo vse vrste zalog, tako da so vsi koeficienti obračanja zalog boljši kot lani v istem času; in sicer koeficient obračanja zalog materiala je boljši za 21 %, končnih izdelkov za 35 %, nedovršene proizvodnje za 58 % in zalog v MPM za 64 %. V končnem rezultatu to pomeni, da imamo na račun hitrejšega obračanja v zalogah vezanih okrog 150 starih milijard manj denarja, kot bi to bilo, če poslovanja ne bi izboljšali. To pa pomeni 10 starih milijard prihranka pri obrestih mesečno.

Za ta dosežek želimo ob tej priliki izreči javno priznanje vsem tistim delavcem, ki so s svojim delom vplivali na tak rezultat. Hkrati pa opozarjam, da prizadevanja, kar zadeva hitrejšo obračanje zalog, nikakor ne smejo popustiti, če hočemo še dosegati dobre rezultate.

Na dohodek vplivajo tudi ukrepi ekonomske politike

Na naš dohodkovni položaj poleg našega poslovanja znatno vplivajo tudi ukrepi ekonomske politike. Trenutno stanje na tem področju je naslednje:

Zahod

Naš dohodkovni položaj pri zahodnem izvozu se je že več kot leto dni stalno poslabševal zaradi nerealnega tečaja dinarja in zaradi znižanja izvoznih stimulacij. Tako so že vsi zahodni posli prihajali v rdeče številke. Pravkar objavljeni novi ukrepi ZIS razmere na tem področju nekoliko popravljajo. Novi ukrepi obetajo bolj sprotno prilagajanje tečaja dinarja, hkrati pa tudi povečanje izvoznih stimulacij. Prva ocena je, da bo zahodni izvoz s tem prišel ponovno v približno tak položaj, kot je bil pred dvema letoma. To pomeni, da bomo pri zahodnih poslih v povprečju pokrivali vsaj lastno ceno.

Vzhod

Dohodkovni položaj vzhodnega izvoza se je v letošnjem letu, v primerjavi s prejšnjimi leti, zelo poslabšal iz dveh razlogov:

— ker so se cene za izvoz obutve v Sovjetsko zvezo znižale za približno 8 %

— zaradi zaostajanja tečaja klirinškega dolarja (ker je tečaj vezan na ameriški dolar). Zato nam v letošnjem letu sovjetski posel ne prinaša več kakšne večje akumulacije, ampak bo finančni učinek majhen

Domači trg

Cene naše obutve za domače tržišče oblikujemo na eni strani z upoštevanjem porasta vseh stroškov, tako materialov kot osebnih dohodkov, na drugi strani pa tudi z upoštevanjem cen na trgu, cen konkurence in kupne moči potrošnika. Prizadevamo si, da bi vsaj pri prodaji proizvodov na domačem trgu poleg pokrivanja stroškov, dosegli tudi pozitiven finančni rezultat.

Na osnovi vseh razpoložljivih informacij smo junija izdelali oceno finančnega učinka vseh letošnjih zaključnih poslov in ta ocena je pokazala, da naj bi ob upoštevanju novih ukrepov (večje prilagajanje tečaja dinarja, povečane izvozne stimulacije) dosegli do konca leta približno tak finančni rezultat, kot smo ga planirali v letnem planu.

Osebni dohodki — usklajeni z rastjo dohodka

Če nam bo uspelo med letom doseči približno tak finančni rezultat kot smo pla-

nirali bo to pomenilo tudi, da bodo naši osebni dohodki usklajeni z zahtevami resolucije (z novimi ukrepi je resolucija pravzaprav tudi zvezni zakon).

Vemo, da v našem poslovanju večino ostanka dohodka dosežemo z zimsko obutvijo, kar se izkaže šele v zaključnem računu, zato osebnih dohodkov ne moremo usklajevati z rastjo dohodka med letom, ampak šele po zaključnem računu. O tem smo razpravljali na zadnji seji delavskega sveta delovne organizacije in o naših stališčih obvestili tudi občinski izvršni svet.

Osebnih dohodke skušamo letos že med letom čimbolj sproti prilagajati rasti cen, oz. inflaciji, kot tudi porastu osebnih dohodkov v naši panogi in gospodarstvu SRS. Temu so namenjena tudi postopna poviševanja osebnih dohodkov s 1.5. in s 1.6. Te osebne dohodke moramo tudi upravičiti, zato moramo tudi v drugem polletju čimbolje opraviti vse naše naloge, pravočasno izdelati zimsko obutev in jo poizkusiti čimbolje prodati. Osebnih dohodke zaslužimo s prodano obutvijo, ne pa z izračuni in resolucijami.

Vsem članom kolektiva želim prijeten dopust, po dopustu pa se bomo vrnili na delo spočiti in z novimi moči.

Tomaž KOŠIR

Lep uspeh našega modelirja

Na 12. jugoslovanski predselekciji obutve Pomlad-poletje 87 v Slovenj Gradcu je Janez Vehar v konkurenci 21 modelirjev zasedel drugo mesto za izdelavo modela ženskih sandal.

Natečaj je predvideval štiri enakovredne kriteri-

je: izvirnost, modnost, funkcionalnost in možnost smotrne in serijske proizvodnje. Janez Vehar je izdelal vzorce treh modelov, in sicer žensko salonko, ženske sandale, oboje usnjene, in ženske škornje iz platna.

Preseneča, da v tovarni tako malo pozornosti posvečamo takim dogodkom, kot je srečanje usnarjev in čevljarjev, posebno pa še delu in uspehom naših strokovnjakov, saj kaže, da je udeležba na takih tekmovanjih skoraj zasebna zadeva.

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

Ob rob sklepov delavskih svetov

1. in 2. julija so se še zadnjič pred dopusti sestali vsi delavski sveti

Na vseh sejah so razpravljali o povišanju indeksa uspešnosti DO z 1,20 na 1,30 od 1. junija 1986 dalje, kar so delegati soglasno sprejeli.

Zaključena je bila javna razprava pravilnika o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog za TOZD. Ker ni bilo pripomb, so člani DS sprejeli predlog sprememb.

Največ točk dnevnega reda je obravnaval DS TOZD Proizvodnja. Delegati so sprejeli popravek plana za junij, za Rovte, brizgano obutev in montažo šal.

Potrtili so tudi plan za naslednji mesec, ki pa bo zaradi kolektivnega dopusta obsegal le 13 delovnih dni.

Sprejet je bil tudi sklep o opravljanju nadurnega dela zaradi izpolnitve izvoznih obveznosti v oddelkih brizgane obutev, športne šivalnice, šivalnice na Colu, termoplastov, montaže šal in prikrojevalnice. Ker je od odobritve IFC kredita in od tedanje izbire strojev, ki naj bi bili nabavljeni, preteklo že precej časa, so se spremenile potrebe, zato so člani DS sprejeli sklep, da namesto visokofrekvenčnega sekalnega stroja kupimo 2 stroja za cvikanje konic, stroj za cvikanje opetja in zgiba ter stroj za zalikavanje opetja salonk. Razlika, ki je nastala zaradi tečajnih razlik, se bo porabila za plačilo stroja za brizganje pancarjev.

Sprejet je bil tudi sklep, da se odobri najetje kredita od firme Lorencin v višini DM 200.000 in za zavarovanje tega kredita sklenske ustrezna garancija z Jugobanko.

V DO trenutno razpolagamo s telefonsko centralo z dvema

enotama po 100 številki, ki pa sta polno zasedeni. DS je sprejel sklep, da se naroči še ena enota in s tem reši potrebo po kapacitetah v telefonski centrali za nadaljnjih 20 let.

Sredi leta 1985 smo iz sredstev skupnih rezerv nakazali kredit Iskri TOZD TGA iz Reteč 19.947.609,—. TOZD TGA je zaprosila za odložitve plačila glavnice za tri leta. DS TOZD Proizvodnja je sprejel sklep, da se glede na finančno situacijo TOZD in težav pri tekočem poslovanju, ki izvirajo iz stalnega spreminjanja zunanjih pogojev gospodarjenja, prošnji ne ugoditi in da se morajo sredstva vrniti v skladu s sklenjeno pogodbo o sanacijskem kreditu. Sprejet je bil tudi sklep, da se odobri najetje dolgoročnega kredita pri Jugobanki, iz naslova spremembe kratkoročnih kreditov, za pravno proizvodnje za izvoz in izvozne kredite.

Člani DS so potrtili tudi predlog komisije za delitev sredstev za OD, ki je po predhodni javni razpravi predlagala spremembe analitičnih ocen za delo in naloge cvikanje konic, ter ukinitvev oz. ustanovitvev nekaterih novih del in nalog.

Sprejeta je bila tudi dopolnitev tabele faktorjev kakovosti, ker so bili sedaj veljavni premiki na tabeli preveliki.

Člani DS so potrtili tudi predlog komisije za delovna razmerja o razporeditvi Slavka Kristana na dela in naloge »vodenje proizvodnega oddelka montaže smučarske obutev.«

Obravnavanih je bilo tudi več predlogov za odpis za različne tuje firme, ki znaša po grobi oceni okrog 5 starih milijard dinarjev, od tega največji znesek za reklamacije smučarskih čevljev. Delegati so po razpravi in zahtevah, da bo potrebno take reklamacije odpraviti, sprejeli sklep o odpisu teh sredstev.

Pod točko razno je bila obravnavana prošnja za odobritev

brezplačnega dopusta Bernardu Jesenku za odhod v Alžir, kjer bo z ekipo Peka sodeloval pri preizkusih v tovarni EL Bagadh. DS je sprejel sklep, da se Bernardu Jesenku odobri 14 kalendarjskih dni brezplačnega dopusta.

Sprejet je bil tudi sklep, da se modelirju iz Pirmasensa G. Wahrheitu odobri izplačilo honorarja za izdelavo kolekcije za sezono PP 1987 v višini DM 12.000.

Potrjen je bil tudi nov cenik za odpisane materiale, ki ostanejo v oddelkih ali so bili odpisani.

DS TOZD Prodaja je obravnavala in sprejel predlog o višini odobrenih sredstev za adaptacijo v prodajalni Celje. Po planu investicij je bilo odobrenih 18.000.000,— din, vendar je glede na predračun DS odobril še dodatna sredstva v višini 18.500.000,— din.

Sprejet je bil tudi predlog nove regresivne skale, ki bo zagotovila odpravo dosedanje razlike v rasti OD v MPM.

Zavrtna je bila prošnja Iskre TGA Reteče za odložitve odplačila glavnice sanacijskega kredita, v višini 4.164.455,—.

Sprejet je bil sklep, da se z Bargalo iz Štipa podpiše aneks k SS o združevanju sredstev iz sredstev za fond za nerazvite v višini 7.910.000,— din.

Obravnavan je bil tudi odgovor na zahtevek glede obračuna prispevnih stopenj na OD iz prodajaln SAP Vojvodine.

Glede na obrazložitev je DS sprejel sklep, da se zahtevi po vpeljavi neto sistema ne ugoditi.

Sprejet je bil tudi sklep, da se ne podpiše pogodbe za nakup stanovanja v Banji Luki in da naj se že vplačana sredstva vrnejo. Prodajalko, kateri je bilo stanovanje namenjeno, se zadolži, da si poišče drugo, v mejah planirane vrednosti.

DS DSSS je potrdil sklepe komisije za delovna razmerja o imenovanju Antona Enika na dela in naloge »vodenje knjigovodstva« in Jane Erznožnik na dela in naloge »vodenje službe za načrtovanja in analize.«

Potrjen je bil tudi predlog povišanja cene kosil na 700,— za naše in na 910,— za zunanje delavce. Cena malic se za zunanje delavce poviša na 450,— din.

DS DO je sprejel informacijo o poročilu glede odstopanja OD od določil dogovora o razporejanju dohodka in sredstev za OD v l. 1986, ki je bilo posredovano IS občine.

Projektčni svet je pripravil oceno projektnih nalog za smučarski čevljev SCORPIO, manšete MSC in brizgan tekaški čevljev. Sprejet je bil sklep, da se članom TEAMA, ki so sodelovali pri teh projektih, izplača nagrada v višini 20 % skupne nagrade, to je za SCORPIO 600.000 din, za brizgan tekaški čevljev 400.000,— din in za manšete MSC 200.000,— din.

Potrjen je bil tudi predlog komisije za cene, za spremembo še prijavljenih in prijave novih cen.

Na vseh DS je bilo postavljenih še več vprašanj in pripomb, ki pa bodo razvidni iz zapisnikov.

J. Kacin

500 000 kilometrov sredi Budimpešte

Deseto leto že vozi Slavko Justin osebni avto mercedes. V tem času je prevozil več kot pol milijona kilometrov brez generalnega popravila. Še več, nikdar ni obstal na poti. O tem Slavko meni:

»Zares sem ves čas zelo zadovoljen z avtomobilom; je pa tudi res, da pazim nanj, bolj kot na svojega.

V vseh teh desetih letih me ni nikoli pustil na cedilu, niti nisem imel karambola.

Sedaj pa bo treba misliti na generalno, ali pa v letu 1987 na nakup novega avtomobila. Če bo tako, z mercedesom ne bom dočakal upokojitve čez tri leta, kot sem računal.«

Čestitke torej — in še naprej srečno!

Dogovor disciplinske komisije — kako delati v prihodnje

Odmevi na članek

Ali res zamuja orodjarna

Odločil sem se, da na članek v prejšnji številki časopisa ALI RES ZAMUJA ORODJARNA napišem nekaj svojih misli. Lahko bi napisal tudi odgovor oziroma dokazoval z datumi, da tudi mi nismo tisti, ki smo mudili. Toda verjetno bi se do naslednje številke zopet našel kdo, ki bi razlagal, zakaj je prišlo do tako pozne odločitve o razširitvi šal in zakaj so bile potrebne korekture brizganega notranjega čevlja (pa tudi zakaj je bilo treba nekatere operacije ponavljati po trikrat). Vsemu skupaj bi nazadnje rekli objektivne težave in okoliščine, to pa pomeni kolektivno odgovornost. Pa kako radi imamo to kolektivno odgovornost! Tako smo vsi, ki v določenem procesu sodelujemo, prisiljeni vselej sproti dokazovati, da zamude oziroma težave niso nastale zaradi nas (normalno pa, da je zadnji v procesu prvi na udarcu).

Težave, ki se ponavljajo zadnjih nekaj let, izvirajo iz našega načina dela in bi zanje v veliki meri lahko vplivali znotraj tovarne, seveda, če bi sami to res hoteli.

Prva stvar, ki bi morala biti jasno izdelana, je strategija razvoja. Vemo, koliko Alpina kot proizvajalec smučarske obutve na svetovnem trgu pomeni. Nismo vodilni, predvsem ne razvojno, to pa pomeni, da trgu kakšnih revolucionarnih novosti ne bomo mogli vsiljevati. Naša možnost je predvsem v čim bolj sprotnem spremljanju vseh vodilnih proizvajalcev smučarske obutve in pri tem iskati svoje rešitve. Nekaj bi se od teh morali naučiti,

namreč, da je pri vseh vodilnih opaziti neko rdečo nit v razvoju. To se lepo vidi ob obiskih ISPA (sejem športne opreme v Münchnu) ali pa, če zložimo kataloge po sezonah za nekaj let nazaj. Pri vseh gre za neko nadgradnjo v razvoju in ne menjujejo koncepta iz leta v leto (gre tudi za tipizacijo nekaterih sestavnih delov čevlja). V naših katalogih pa rdeče niti ni opaziti. Svojo strategijo razvoja bi morali vsiliti tudi kupcem, ki bi največkrat radi imeli malo Reichleja, malo Salomona, Nordice pa še koga. Običajno se zahteva nemogoče, na primer, da naj bo čevelj tak kot Salomonov, samo ne njegova kopija.

Druga stvar je, da bi morali imeti lasten razvojni team. Vemo, da je smučarski čevelj danes tehnično, anatomsko in designersko tako zahteven izdelek, da brez pravega razvoja ne gre več. Mislim, da smo v preteklosti delali napako, ko ob naslonitvi na zunanje sodelavce nismo ustvarjali lastnega razvoja. Zunaj se z razvojem ukvarja cel štab strokovnjakov z različnih področij (Nordica ima v razvoju 30 ljudi), pri nas pa še danes nimamo človeka, ki bi se ukvarjal samo z razvojem. Pri materialih smo v veliki meri odvisni od tujine, lahko pa bi se poglobili v anatomijo, tehnično funkcioniranje čevlja, design in v vse bolj zahtevne mehanizme. To je znanje, ki bi ga morali razvijati. Sodoben čevelj nima več samo zaklopk, ampak tudi razne mehanske regulacije, ki so pogojene s konstrukcijo čevlja. To pa pomeni, da jih pri proizvajalcih zaklopk ni moč enostavno kupiti, ampak jih je treba naprej razviti. Ker ti mehanizmi rastejo hkrati s čevljem, bi jih morali razvijati sami in priti k proizvajalcu z izdelano rešitvijo (problem je tudi komuniciranje, ker so ti proizvajalci preveč oddaljeni).

Če hočemo to doseči, pa moramo današnji RPS predvsem kadrovsko okrepiti in osvoboditi ljudi, ki se ukvarjajo z razvojem, rutinskega

dela. Res je, da se otepmo s preveliko režijo, toda ne verjamem, da je to razvojno pripravljiva. Konec koncev pa bi se morali zavedati, da, če smo že odvisni od tuje tehnologije, materialov in kupimo še tuje znanje, potem mi prodajamo samo še delo.

Tretja stvar pa je organizacija in zdravo ustvarjalno vzdušje. Predvsem bi organizacija morala omogočiti čim bolj neposredno komuniciranje med vsemi, ki sodelujemo v procesu razvoja in tehnologije, to je od marketinga do orodjarne oziroma proizvodnje. Tako pa se dogaja, da informacija dela vsemogoče ovinke, na koncu pa je izkrivljena ali pa se celo izgubi. Ali pa, da smo zaprti v svoj krog in nas ne zanima, kakšne težave bomo s svojim delom naredili naslednjemu v procesu. Zaradi slabe povezave pogosto tudi ni izkoriščeno znanje naslednjega v procesu, potem pa se gremo »generale po bitki«. Tega pa ne rešijo občasni sestanki, ampak stalno in neposredno sodelovanje vseh.

Problem so zopet kadri, ustrezno kadrovanje, pa tudi nagrajevanje. Ne samo, da bi morali imeti številčno ustrezno zasedena delovna mesta, skrbeti bi morali tudi za strokovno kadrovsko zaledje. Nihče, ki maha s papirji o neki izobrazbi, še ni rečeno, da je ali da bo strokovnjak in da določeno področje dela ustreza njegovim sposobnostim. Mislim, da te stvari premalo spremljamo, ko pa so enkrat dane, jih imamo za absolutne. Vse skupaj pa povzroča nezdravo delovno okolje, in jemlje voljo do dela še tistim, ki jo imajo. Neustvarjalnost pa je že tako značilnost naše družbe.

To so po mojem mnenju osnove, ki bi jih morali najprej urediti, da ne bomo stalno v osnovi popravljali našega (ali pa tudi tujega) dela. Vedeli bomo tudi, kdo dobro in kdo slabo dela, v časopisu pa bomo veliko manjkrat brali, zakaj ta in ta zamuja. Vse to pa je odvisno od nas samih, če to zares hočemo. Doseči moramo, da bomo zares intenzivno obdelovali vsak svoj vrtiček, vendar da s svojim vrtičkarstvom ne bomo samozadovoljni, temveč bomo med seboj organsko povezani v celoto.

Oton Žakelj

Cveto Trček in Gantar Jože v prirojevalnici

Francka Kavčič iz šivalnice

Od leve proti desni: Metka Poljanšek, Mihela Dolenc, Andreja Bogataj, ki so na obvezni počitniški praksi v šivalnici

V sekalnici ta čas nimajo večjih težav

Alojzija Jereb in Marjana Kranjc v lahki montaži

Mojca Šubic opravlja obvezno prakso v lahki montaži

Pred dopustom

Pređen naj bi štirinajst dni počivali, sem obiskal proizvodne oddelke

»Končujemo sekanje gornjih delov za Belmo,« izvem v prirojvalnici. »Imeli smo težave tako s pomanjkanjem materiala kot njegovo kakovostjo.« Kako nedolžno zveni tolikrat ugotovljeno dejstvo!

»Sedaj sekamo za Aspo škornje in ni toliko težav!«

V šivalnici gornjih delov v Žireh. V začetku je videti, da je vse O. K. Potem pa le izvem, da ozka grla rešujejo z nadurami, da že tako majhne serije zaradi pomanjkanja materiala delajo tudi po trikrat. Spet običajna praksa. Ni pomoči!

Težave so z umetnimi opetniki, toda strokovnjaki trdijo, da ustrezajo; izvem, da niso zadovoljni z organizacijo in nagrajevanjem. Refren brez odmeva!

Ko že odhajam, me spet ustavijo delavke: »Ventilacija ne dela; zanima nas, kako je z meritvami, ali bo boljši zrak le, ko je na novo prebeleženo, ali če pet minut pred meritvami zračimo (kot se je baje delalo pred leti). Ne vemo tudi, kako je z našim zdravjem, čeprav hodimo na preglede. (Bojda vsako delavko, ki bi bila bolna ali kako drugače ogrožena, povabijo k ponovnim pregledom oz. ustrezno ukrepajo).«

V sekalnici je čutiti vedrejši razpoloženje.

»Trenutno ne delamo tako zahtevne proizvodnje, tako delajo le stalni delavci, ki delo stoodstotno obvladajo; težav tako ni nobenih.«

»Čevlji se gubajo, za to so krivi opetniki,« mi povedo v lahki montaži. »Naredimo 200—300 parov obutve manj dnevno, polovico meseca narašča izmet, doseg plana se znižuje iz dneva v dan že pol meseca. Roki pa priganjajo. Posledice bo seveda nosil oddelek in morda še šivalnica.«

Kakšna visoka znanost bi bila spet potrebna, da bi to rešili? Ali preprečevali vnaprej?

»Tri vrste materialov imamo, v barvah, delamo na obeh izmenah. Vsi materiali za Aspo mudijo šest tednov. V tem je vzrok, da v proizvodnji ni pravega učinka.« Tako pripovedujejo v Gorenji vasi. »Za tekaške še form ni vseh, premalo gornjih delov je; preveč drobljene količine so tu in tam manjka tudi delavcev.«

Položaj kot je v tem trenutku, narekuje, da bo ena izmena en dan doma. Upamo, da ne bo treba delati med dopustom, čeprav je ena izmena, ki dela troterke, v zaostanku.

Dogaja se, da damo neko obutev na trak pa naslednji dan izvem, da ni kakega materiala...

Tudi z osebnimi dohodki ni kaj prida, če ni dosega 145—150 %.

»Teden dni smo morali čakati zaradi tega, ker ni bilo barve za granulato,« izvem v »plastiki.«

»Podobnih problemov je še veliko...«

»Roki nas pestijo; sedaj skušamo to reševati z uvajanjem nadur. Vsaka izmena naj bi jih tedensko delala po osem. Če to ne bo dovolj, bo-

mo delali na štiri »šihite«. Že sedaj vemo, da bomo teden dni med dopustom delali.«

Zares zelo kratek, prav nič strokoven pregled proizvodnje je bil to. Le opazke ljudi, ki stvari poznajo, sem zbral. Ali bomo te ljudi krivili, če ne povedo kaj več dobrega? Čeprav je navada, da takoj vprašamo, kdo je to rekel, ne pa da bi vprašali, kako kaj delati drugače, bolje.

N. P.

Aktualni intervju

V takih pogojih ni mogoče delati

vsem zato, ker nastajajo v skladišču nemogoče razmere za delo, in v takih pogojih ni mogoče voditi dela.

Delo-življenje: To je trenutna situacija, verjetno boste to rešili?

Stane Čar: Nasprotno, v prihodnjih dveh mesecih nas čaka težko delo. Apreski obutev, ki jo imamo 30 000 parov pri Županu na hlevu, 15 000 parov v Rovtah in še 30 000 parov, bo treba vzeti iz velikih kartonov in prepakirati, na novo označiti itd. Kakšno nevarnost pomeni za našo obutev transport, si ob že enkrat odprtih kartonih lahko samo mislimo. Že tako pogosto kaj zmanjka. Sicer pa bo samo to 5—6 ljudi moralo delati dva meseca.

Delo-življenje: V skladišču je že kar »lepa delavnica«.

Stane Čar: Vse imamo zabasano, prehodov praktično ni, vedno je tu ekipa, ki popravlja, sortira, prepakira. To ni ničemur podobno, saj ni nobenega reda.

Zakaj prihaja do tega? Verjetno je odgovorov več, vsi razlogi so »objektivni«. Toda, je povsod tako?

N. P.

V zadnjih dneh junija je bilo skladišče končnih izdelkov dobesedno zabasano. Kaj se je dogajalo? Pogovarjali smo se z vodjem skladišča Stanetom Čarom.

Delo-življenje: Kaj je torej novega?

Stane Čar: Vsak dan nalozimo dva kontejnerja; to pomeni 10000 parov obutve. Toda, ravno toliko jo dnevno dobimo tudi iz proizvodnje; tako se zaloge prav nič ne zmanjšajo.

Delo-življenje: Tu vidim več ekip, ki delajo. Tudi stroji so tu?

Stane Čar: Do jutri moramo prepakirati 8000 parov športnih copat za Sovjetsko zvezo. Pred časom smo to obutev že pripravili in opremili za to tržišče, potem je bilo rečeno: prepakirajte za domače tržišče, sedaj pa spet za Sovjetsko zvezo. Toda, to ni tako enostavno, treba je zamenjati vse etikete in oznake. To govorim pred-

V odsesovalnih napravah pri montažni hali je spet zagorelo

na temo: TA TRENUTEK V KRAJEVNI SKUPNOSTI, v katerem so sodelovali: Vinko Kopač, Janez Kosmač, Rado Kavčič

Delo-življenje

Kako ocenjujete sedanje razmere v krajevni skupnosti, kar zadeva urejanje kraja?

Rado Kavčič

Potek dogodkov je pokazal, da bo potrebno spremeniti zazidalni načrt centra Žirov. Obstoječi načrt ima pomanjkljivosti, kot so neustrezna prometna rešitev (prometni zamašek) in gradnja novega mostu čez Račevo, kar je dokaj neracionalno in bi zahte-

valo tudi rušenje dveh hiš. Zgornja stran pa naj ostane takšna kot je, s tem da bomo preselili Ančnika iz centra, prostor za blagovnico pa je že narejen, tako da lahko gradimo blagovnico brez kakršnekoli spremembe zazidalnega načrta.

Seveda pa ostaja problem na drugi strani ceste in vprašanje avtobusne postaje, ki je zarisana na tem področju in tudi nižje. Torej, nova varianta naj bi bila bolj realna. Cesta lahko gre po-

polnoma naravnost, ni pa pričakovati, da bi bili v prihodnjih letih sposobni odkupiti te objekte za rušenje.

Vinko Kopač

Vprašanje blagovnice je dokončno rešeno in zemljišče bomo ogradili in pripravili za prvo fazo gradnje. Potrebno bo tudi urejanje prometnega režima, ki bo urejan z načinom prometa in ne s cesto.

Kar zadeva stanovanjsko gradnjo, so zadeve tudi že jasne in bo ostalo tako, kot je že zapisano. Opredeljena je tako blokovna kot tudi individualna stanovanjska gradnja.

Glede problema, s katerim se srečujejo interesi za nakup parcel, ko lastniki nočejo prodati zemljišča, bo s pomočjo občinskih upravnih organov sprožen postopek za razlastitev lastnikov, katerih parcele so v zazidalnem načrtu predvidene kot zazidljive. Predlagal bi celo, da bi se tega problema lotili takoj, da bi se zbrali vsi interesi za parcele, da bi ugotovili komunalno opremljenost in tako tudi določili ceno. Nato bi lastnike razlastili in dali parcele oz. ponudbe interesantom.

Coningi za ostale dejavnosti v Žireh so določeni; povečini je tu-

Sodelovanje z reprezentanti je pripomoglo k razvoju

Na srečanju z reprezentanti so bili tudi nekateri sodelavci iz razvoja smučarskega čevlja

Sredi junija so Alpino obiskali smučarski reprezentanti, ki vozijo z Alpininimi čevlji: Grega Benedik, Tomaž Čizman, Klemen Bergant, Robert Žan in Sašo Ročič.

Tokrat so se srečali z delavci, ki z njimi ves čas najtesneje sodelujejo.

Glavni direktor Tomaž Košir je ob tej priliki ugotovil, da so reprezentanti s tekmovalnim čevljem Alfa letos dosegli lepe uspehe, kar kaže na to, da je ta smučarska obutev, ki je bila v celoti skonstruirana in izdelana doma, zelo kvalitetna.

To pa hkrati pomeni, da je sodelovanje med tekmovalno službo, ki jo vodi Janez Šmitek, reprezentanti in našim razvojem pripomogla k hitremu prilagajanju oz. ugotavljanju zahtev sodobnega tekmovalnega smučarskega športa, kar je največ vredno.

Seveda ima Alpina še druge cilje, med njimi je tudi propagandni, tega pa bomo dosegli šele, ko bodo naši

tekmovalci zasedali prva mesta tudi v svetovnem pokalu.

Ta način dela se sedaj postopoma razvija od leta 1980 dalje, saj je komaj pred desetimi leti še prevladovalo mišljenje, da se z izdelavo tekmovalnih čevljev ne bo mo ukvarjali.

Tudi vse dosedanje faze razvoja smučarskega čevlja Alpine so bile potrebne, da smo lahko razvili Alfo, ki je tudi plod dobrih in slabih izkušenj prejšnjih let, je zaključil svojo oceno Tomaž Košir.

»Vsi ti izsledki, do katerih smo se prikopali pri razvijanju tekmovalnega čevlja, so dobrodošli pri razvoju ostalih vrst smučarske obutve,« je poudaril Janez Šmitek.

Ob tej priliki je glavni direktor podaril reprezentantom praktična darila — čevlje za surfanje, nekaterim našim delavcem, ki so imeli največje zasluge za razvoj tekmovalnega čevlja Alfe, pa grafike oz. slike Konrada Peternelja.

N. P.

KAKO USTVARJAMO

Iz naših prodajaln

»Prodajalna v Zadru je bila odprta leta 1961 in vse do letos praktično ni bila obnovljena, (razen če izvzamemo opremo)« je povedal vodja rajona Bojan Končan.

»Sedaj smo pridobili dodatne prostore in uredili priročno skladišče. Načrt za obnovo je izdelal zagrebški arhitekt Krešimir Ivaniš, ki veliko sodeluje z Alpino.

Poleg naše skupine za adaptacijo, ki je vgradila standardno Alpinino opremo, so sodelovali tudi domači gradbeniki, pa tudi delavci Marmorja iz Hotavelj, ki so vgradili marmornate dele.

Tako je sedaj naša prodajalna med najlepšimi prodajalnami obutve v

Zadru, praktično urejena, z lepimi izložbami. Glede na to, da je tudi blizu trgovskega središča, kjer je veliko ljudi, računamo tudi na okoli 20 % povečano prodajo. Prodajalna bo dobro oskrbovana tudi v primerjavi s konkurenco, saj bodo poleg kompletne letne kolekcije prodajali tudi pancarje.

Zanimanje ljudi za našo prodajalno je veliko,« je še pripomnil Bojan Končan.

»V Zadru so mislili, da bo iz tega lokala nastal nek kafič, potem pa so že v prvih urah ljudje kar oblegali prodajalno, k čemur je pripomogla tudi primerna osveščenost.

N. P.

Kolektiv prodajalne v Zadru je zadovoljen z obnovljeno prodajalno

di že dogovorjeno z lastniki zemljišč.

Janez KOSMAČ:

Kar zadeva pločnike je treba povedati, da se bo z julijskimi osebnimi dohodki začel odvajati samoprispevek, ki smo ga izglasovali z referendumom, pred nam pa je težka in zelo odgovorna naloga, da letos in prihodnje leto pripravimo vse potrebno za gradnjo. Gre za vprašanje projektov, ki naj bi upoštevali, kaj vse bo treba prenoviti tudi pri sami cesti (kanalizacija, vodovod, telefon, elektrika, propusti za toplovod, itd.) potem vprašanje zemljišč ob cesti; posebej kočljivo je vprašanje trase, ki naj bi bila usmerjena v prihodnost, ne pa da se izognemo vsake stare hiše. Pri tem pa seveda računamo na razumevanje ljudi, da bi imeli čim manj problemov z razlastitvami.

Računamo, da bodo priprave na gradnjo tekle letos in še naslednje leto, v tem času pa se bodo zbirala tudi finančna sredstva, ki bodo vezana strogo namensko, dokler se gradnja ne bo pričela. Tudi v tem pogledu velja pohiteti s pripravami, da denar ne bi prehitro propadal.

vorili tudi za razmerja med prispevkom krajevne skupnosti in krajanov, s tem da smo se dogovorili za določene pogoje (širina cestišča, ureditev tamponov in nasutje), skratka kvalitetna podlaga za zgornjo plast. Vendar vseh pogojev nismo dosledno upoštevali — tamponi so slabi, cestišče je preozko, ker nam je šlo za to, da naredimo čimveč metrov asfalta. Še vedno je premalo usklajenosti na vseh področjih.

Na primer: z ureditvijo pločnikov gremo v akcijo, ki je slabo usklajena in bojim se, da bodo priprave zelo dolge. Pločniki so zelo kompleksen investicijski problem, uskladiti je potrebno vse, kar sodi v to investicijo in gradbeni odbor bo imel zelo veliko dela; priprave bo treba okrepiti, hkrati pa določiti dobrega in strokovnega izvajalca, z ustreznim in strokovnim nadzorom.

Delo—življenje:

Do kje smo prišli pri telefoniji?

Vinko KOPAČ:

V glavnem smo zgradili vse, kar je bilo v načrtu za to zadnjo fazo. Jeseni lahko računamo na priključevanje preostalih naročnikov. Problem pa ni le v omrežju. Težave so še z gradnjo vozliščne centrale v Škofji Loki, potem pa tudi kabela povezava s Poljansko dolino.

Delo—življenje:

Kako napreduje kanalizacija, kako smetišče?

Janez KOSMAČ:

V soseski med Rakulkom in Račevo so zadeve več ali manj dokončane; dela so se tudi nekoliko zavlekla po krivdi izvajalca in tudi neugodnega vremena.

Kanalizacija bi morala biti razdeljena s primernim kanalom za fekalije in vzporednim kanalom za meteorne vode in pojavila so se že vprašanja, kako vsa stvar deluje, ker so težave predvsem v deževnih dneh.

Urediti bo potrebno še nekaj manjših priključkov v centru Žirov, pri čemer je še nekaj stvari glede centra Žirov nerešenih, zato gradnje na tem področju ni bilo možno zaključiti.

Pri ureditvi kanalizacije v starih Žireh ostajajo odprta še nekatera vprašanja, ki jih bo potrebno rešiti pred pričetkom gradnje.

Delo—življenje:

Kaj pa smetišča?

Gospodinske odpadke uspešno in redno odvažamo v Škofjo Loko na centralno občinsko smetišče, kar nas stane približno 50 starih milijonov (mesečno). Takrat smo se s pogodbo tudi zavezali, da višek stroškov odvoza smeti iz Žirov plača krajevna skupnost, kar pa tudi ni omejeno in so stroški že precej narasli. Vemo, da pobirajo smetarino samo tam, kjer pobirajo tudi za vodo, gospodinjstev, ki oddajajo smeti, je pa precej več. Tako smo že zbrali vse naslove, kje se smeti pobirajo in OSKIS predlagali, da bi se to rešilo z občinskim odlokom, na podlagi katerega bi Tehnik pobiral tudi smetarino. Tako bo dolžan plačati vsak, sedaj pa je za tistega, ki ni hotel plačati, morala plačati krajevna skupnost.

Nekdanje smetišče na Jezerih pa je že kolikor toliko ustrezno rešeno in so posledice zelo zmanjšane.

Drugo vprašanje pri smeteh in odpadkih pa so sekundarne surovine, to so uporabni odpadki (steklo, železo, kovine). Ko smo dobili lokacijo v kamnolomu v Osojnicah, smo se odločili, da bomo smetišče tudi primerno uredili in zadolžili človeka, ki bo skrbel za red na tem smetišču ter organiziral odvoze. Vendar vemo, da od tu naprej nismo prišli. Tu je še vprašanje reda in odnosa ljudi, kar se jasno vidi, če pridemo v bližino tega smetišča. Vsekakor bi bilo potrebno zadolžiti nekoga, da bi to vodil, saj gre tu za odpadke, ki imajo določeno vrednost. Menim celo, da ljudje nimajo pravega občutka do vrednosti teh surovin in za nekatere to pač nič ne pomeni. Vendar železarne rabijo staro železo, tekstil uvažamo, prav tako steklo. Seveda pa je tudi to povezano s stroški in če nimamo urejenega odlagališča, ne moremo od nikogar zahtevati, da bo takšne odpadke na svoje stroške vozil v Škofjo Loko ali Ljubljano.

Nesporno je, da tudi idrijsko smetišče nad potokom Raskovec onesnažuje naše okolje in vztrajati moramo, da to odpravimo.

Delo—življenje:

V Žireh zadnje leto izvajajo regulacije voda.

Rado Kavčič:

Kot lahko sami vidite, že tretje leto uspešno napredujemo z regulacijo Sore.

Predvidena je tudi regulacija Osojnice, ki jo ureja hudourniška skupnost, za kar so tudi finančna sredstva, nekaj več kot milijardo starih din sredstev pa je namenjenih za sanacijo Melcove grape.

Za nas pa je bistveno, da se investicija nadaljuje. Pred meseci je bil narejen že tudi tehnični prevzem dela regulirane Sore; ugotovili so tudi nekatere pomanjkljivosti, ki jih bo potrebno odpraviti.

Delo—življenje:

Kaj bo potrebno še narediti v prihodnje?

Janez KOSMAČ:

Za prihodnje bi dal prednost uskladitvi investicije izgradnje oz. rekonstrukcije ceste s pločniki, druga stvar je ureditev kanalizacije v starih Žireh, ki predstavlja še večji problem, glede na to, da je to poplavno področje, kar je torej povezano z regulacijo. Problem pri vsem tem je akcijski pristop in denar.

Vinko KOPAČ:

Dokaj kritično je v Žireh tudi kar zadeva vodo. Vemo, da nam vode sicer ne manjka, vendar je vedno bolj vprašljiva njena kakovost, zato bo treba v tej smeri delati še več.

Rado KAVČIČ:

Če se oziram v prihodnost, na prvo mesto postavljam graditev centra in s tem resne razgovore za izdelavo novega zazidalnega načrta.

S pločniki moramo ne samo komunalno urediti kraj, temveč tudi izboljšati izgled kraja.

Kar zadeva ostale komunalne naprave, bo treba čimprej izdelati načrte vseh instalacij. V skladu z usmeritvami družbenega plana bo treba pospešiti blokovo gradnjo in dokončno urediti industrijsko cono.

Zaključek:

Tele zadnje misli bi bile torej lahko usmeritve. Moti le to, da smo zazidalne načrte (zlasti centra) pripravljali že večkrat in da smo vedno poiskali najboljše rešitve?!

Če na eni strani torej ocenjujemo načrtovanje, je zanesljivo neusklajeno: na drugi strani pa šepamo tudi pri samem izvajanju začrtanega in dogovorjenega, malo zaradi premajhne razdelitve nalog (vlog), nekaj pa tudi zaradi malobrižnosti ali neznanja, česar je na vsakem koraku preveč.

Rado KAVČIČ:

Ob tej priliki bi pozval vse lastnike teh zemljišč, da bi se čim lažje pogovorili in s tem pridobili na času.

Delo—življenje:

Ali obstajajo kakšni normativi, kakšne ceste naj bi imeli v Žireh (širina, gradnja, opremljenost)?

Vinko KOPAČ:

Vse ulice, ki jih urejemo, urejemo v skladu z zazidalnim načrtom bivše soseske S 8. Širina za ulice je okrog 4,5 m. Z urejanjem ulic pa so bili in bodo še vedno problemi, interesi so različni, najhuje pa je to, da se je že v začetku gradnje pokazalo odstopanje od začrtanega.

Kriteriji bi morali biti za vse ulice enotni; vemo pa, da smo ulice urejali glede na interese in zmoglosti posameznih krajanov ter od njihove pripravljenosti za delo.

Janez KOSMAČ:

Ko smo začeli sistematično urejati naše ulice, smo se dogo-

VAŽNO JE ...

... DA VEMO

Kadrovske novice

Upadanje in porast (fluktacija) delavcev je bila v juniju nekaj močnejša, saj smo sprejeli v delovno razmerje kar 25 novih delavcev, z delom pa je v tem času prenehalo 16 delavcev.

Delo so v TOZD Proizvodnja nastopili Andrejka Krapež, Andreja Sajovic in Mojca Krapež v obratu na Colu, v oddelkih v Žireh pa Zdenka Kogovšek, Goranka Šebjanič in Majda Žakelj, ter 18 dijakov in študentov, ki so pričeli s počitniškim delom.

V delovni skupnosti skupnih služb je nastopil delovno razmerje pripravnik-telefonist Miran Jesenko.

Prav tako je največ delavcev prenehalo z delom v TOZD Proizvodnja, in sicer v oddelkih v Žireh: Stanislav Demšar, Franc Kopač, Julka Erznožnik, Ivan Šubic, Andrej Gorjup, Janez Bekš, Marjan Jereb in Stanislava Šubic, ter v obratu Gorenja vas Ivana Bizovičar, Vencelj Justin in Marinka Kumer. Z delom je v delovni skupnosti skupnih služb prenehala Alojz Kolenc, v TOZD Prodaja pa so prenehali z delom Nevenka Kumar iz prodajalne Nova Gorica, Jasna Lovrinovič iz prodajalne Travnik, Bela Kermeci iz prodajalne Novi Sad in Senad Mehmedagić iz prodajalne Sarajevo III.

Brezplačen dopust

Od osnove — bruto osebni dohodki plačujemo za brezplačne dopuste naslednje prispevke:

— 13,70 % prispevek za IPZ (invalidsko pokojninsko zavarovanje)

— 0,52 % prispevek za zdravstveno varstvo.

Iz dohodka od osnove bruto osebnega dohodka plačujemo za brezplačne dopuste naslednje prispevke:

— 9,99 % prispevka za zdravstveno varstvo

— 3,60 % prispevek za IPZ in nesreče pri delu **Majda More**

V slovo Alojzu Starmanu

Vsi smo ga poznali; vedeli tudi za njegove večšine, saj je vse svoje znanje in spretnost izvrstnega izdelovalca čevljarkega orodja vlagal v razvoj Alpine, vse od leta 1948 do upokojitve pred desetimi leti.

Bil je visokokvalificiran kovač — orodjar, zadnjih pet let pred upokojitvijo mojster mehanične delavnice.

Predvsem je bil vesel človek in dober tovariš, mojster svojega poklica, ki mu daleč naokoli ni bilo enakega.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Sprejem dijakov in študentov na počitniško delo

Tudi letos se je pokazala potreba, da sprejmemo v času počitnic v delovno razmerje večje število dijakov in študentov. Potrebo po delavcih smo objavili na skupnosti za zaposlovanje, radiu Žiri in oglasnih deskah, tako da se je prijavilo v rednem roku kar 52 dijakov in študentov, ki želijo tudi nekaj časa delati in si prislužiti nekaj denarja.

Skupaj z vodji oddelkov in obeh skladišč smo se dogovorili za trenutno najbolj koristno razporeditev teh delavcev. Predvsem gre za nadomeščanje med rednimi letnimi dopusti oziroma za povečan obseg dela. Po končanem dogovoru smo največ delavcev za delo med počitnicami razporedili v skladišče končne obutve in montažo šal, drugi oddelki kot so šivalnica, lahka in težka montaža, montaža brizgane obutve in skladišče materialov bodo za delo med počitnicami sprejeli le po nekaj delavcev.

Ob upoštevanju možnosti nastopa delovnega razmerja za določen čas, delo med počitnicami, smo več kot 20 dijakov in študentov že sprejeli junija, ostali pa bodo nastopili delo v juliju, le nekateri šele v avgustu, ki bodo imeli možnost, da delajo še tudi septembra.

Ugotovimo lahko, da v Alpini že nekaj let zapovrstjo v poletnih mesecih rešujemo probleme nadomeščanja ob koriščenju rednih letnih dopustov in začasno povečan obseg dela s počitniškim delom, tako, da je koristnost zaposlitve med počitnicami obojestranska, saj so ponavadi tudi dijaki kar zadovoljni z zaslužkom.

Dozročili so se

Sodelavcem Nadji Košir in Pavli Miklavčič iz obrata Gorenja vas, ter Cvetki Jereb, Marijanu Jerebu in Janezu Jerebu ob vstopu na novo življenjsko pot iskreno čestitamo in jim želimo v zakonu mnogo sreče, zdravja in razumevanja!

OB ODHODU V POKOJ

Dolgoletni sodelavci Stanislav Demšar, Franc Kopač, Julka Erznožnik, Ivan Šubic, Janez Bekš, Marjan Jereb, Vencelj Justin, Alojz Kolenc in Stanislava Šubic v tem mesecu odhajajo v zasluženi pokoj. Vsem želimo še mnogo let trdnega zdravja, zadovoljstva in sreče v domačem krogu!

Kakšno je nadomestilo za čas porodniškega dopusta

Osnova za nadomestilo osebnega dohodka je iz leta pred nastopom porodniškega dopusta, in sicer je nadomestilo 100 %. Ta osnova pa se povečuje glede na porast osebnih dohodkov v SRS (ta rast osebnih dohodkov je objavljena v Uradnem listu SRS). Nadomestilo osebnega dohodka moramo nato primerjati z osebnim dohodkom delavke, če bi delala, pri tem pa nadomestilo ne sme biti večje od osebnega dohodka delavke, če bi delala. Če je valorizirano nadomestilo večje kot osebni dohodek, če bi delavka delala, je nadomestilo izračunani osebni dohodek.

Nadomestilo za čas bolezni

Osnova za obračun nadomestila osebnega dohodka za čas bolezni je preteklo leto; pri če-

mer se nadomestilo obračuna po naslednjih odstotkih:

nadomestilo za bolezen do 3 dni

75 % od osnove

— nadomestilo za bolezen 4—15 dni 80 % od osnove

— nadomestilo za bolezen 16—30 dni 85 % od osnove

— nadomestilo za bolezen nad 30 dni 90 % od osnove

— nadomestilo za nesreče pri delu in poklicne bolezni 100 % od osnove

— nadomestilo za čas nege ali spremstva 75 % od osnove

Osnova za boleznino se poveča z indeksom rasti osebnih dohodkov v posamezni temeljni organizaciji združenega dela. Prav tako tudi to nadomestilo ne sme biti večje kot osebni dohodek delavca, če bi delal.

Z njimi je rasla Alpina

koljena na Žirovskem vrhu, mi je uspelo, da sem se čisto sam pritihtapil skozi obroč in prišel po grapi pri Škandru v Žiri.

Kasneje pa sem bil z nekaterimi drugimi Žirovci na Ratitovcu ujet in odpeljali so nas v taborišče v Leipzig; od tu sem se vrnil avgusta 1945.

Najprej sem se zaposlil pri Modrjanovcu, kjer sem delal plankače in kot je rekel sam mojster — »na tisoče jih je bilo, in nikdar se ni nihče pritožil, da ne sekajo dobro.«

Leta 1951 pa sem odšel v Alpino, kjer sem sedem let uganjal dreto, le zadnje štiri leta sem spet delal kot kovač.«

Vinka pa so se lotile bolezni in ker je bil partizan že od srede 1943. leta, je dobil možnost, da se upokoji, čeprav jih je tedaj imel šele 51.

»Pa pride čez čas Matevž Krmelj, pa pravi, pridi mi malo pomagat. Pa sem šel, saj je manjkalo denarja, hrano sem dobil, nekaj pa sem tudi še zmožel napraviti.«

Sedaj Vinka Jezerška močno zdeluje nahuha; na zdravniške preglede ga vozijo, injekcijo zaradi sladkorne pa mu vsako jutro daje kar snaha.

Ob petinsedemdesetem letu mu želimo, da bi imel čim manj težav z zdravjem.

N. P.

»V Alpini sem delal do leta 1962«, je povedal nekdanji sekirni kovač Vinco Jezeršek, sicer doma iz Stare Oselice, ki sedaj preživlja življenjsko jesen v Peklu, kot pravimo po domače.

»Janez Modrijan s Sela je leta 1927 objavil, da sprejme vajenca in tako sem prišel v Žiri. Po tem, ko sem se izučil, sem še nekaj let ostal pri mojstru, potem pa sem delal pri Francu Krmelju na Hotavljah in Tinetu Oblaku v Kamniku. Do leta 1942 sem bil še v Kamniku, potem pa sem prišel v Žiri in junija 1943 odšel v partizane, najprej v Žirovsko četo, kasneje pa sem bil v Prešernovi brigadi.

»Avgusta 1943, ko je bila Prešernova brigada ob-

Na kresni večer malo bolj sproščeno

Je bila radoživost ali kulturna žeja tista, ki je v petek, 20. junija zvečer privabila skoraj tisoč ljudi v vrtačo pri Vidicu na Vrsniku? Morda gola človeška radovednost? Sen kresne noči, ki ga vsak od nas nosi v sebi — pa se tega zavemo v topli poletni noči, ko nam luna in zvezde pričarajo sanje naših prednikov v sivi nekdanjosti? Želje in skrivnosti te noči...?

»Pozdravljeni vsi, ki ste prišli danes, da skupaj preživimo ta večer,« je začel Miha Naglič.

»Naj vam najprej razložim te grozne besede — postmoderni multimedialni fenomenalni štos,« to je bil namreč naslov prireditve, kakor slučajno, očitno pa provokativno imenovana, da bi vzmernirila...

»Gre torej za prireditev, ki je sodobna, v katero se vključuje več izraznih oblik, ki predstavljajo neko posebnost, ki se izkazuje...«

In zares se je izkazala!

Že na začetku je vse prevzela moravska mala kapela s pevci in narodnim melosom, ki je segel v srca...

Dramski igravec Saša Miklavc je s Šentjanževim segel v čas, ko so duhu še vladale coprnice in coprniki, toda ko ta prešmentana človeška narava ni dala miru ne gosposki ne podložnim...

»Še nekaj trenutkov in ura bo deset,« je oznanil Miha, »in glejte vsi v to smer proti jugozahodu in boste nekaj videli.«

Zares so začele vzhajati raznobarne kresnice — »Tam, kjer se dvigajo, je idrijsko smetišče nad Raskovcem, ki onesnažuje ta potok, ki se izliva v Žirovnico in kasneje v Soro.«

Na ta način tudi protestiramo proti temu...«

Toda že so bile tu Kresnice, kot je nastopajoča dekleta novega noneta, ki ga vodi Slobodan Poljanšek, krstil voditelj poletnega štos. Kar nič ni motilo, da sta se dve kresnički izgubili.

Tudi strokovno predavanje smo poslušali. O kresu, ki so ga nekdanj zatikali za okna, pa o tajnih zvezah med praprotnim semenom in bukovim rilčkarjem, zvezi, ki grozi, da bo obilno škodovala. Marjan Praprotnik se ni dal zmešati, ko so nekateri zahtevali, naj svoje predavanje opremi z latinskimi izrazi. Na koncu se je izkazal — in vse je izgledalo kot da sodi v improvizirano režijo.

Tu so bili že mladi literati iz Žirov in Poljanske doline: Franc Kopač pa Boris Pintar in do skrajnosti provokativni Igor Pustovrh, kateremu je spet nekdo ponevedoma ali namenoma stopil na jezik, natančneje na kabel, ki je vrtel njegovo kaseto, medtem ko je pesnik nonšalantno odigral svojo vlogo v dnu amfiteatra. Otiembend ali Pankracij, Servacij in Bonifacij so znali lepo in čisto preprosto povezovati ta del programa, da bi prišli na vrsto še člani fotografske sekcije Planinskega društva Žiri, ki so naravne pejzaže pokazali od daleč in tudi čisto od blizu; tu pokrite s snežno odejo, tam v Evin kotim.

Taborniki odreda Zelenega Žirka, ki so poskrbeli za kres, so svojo razposajenost na ta lepi kresni večer kronali z drznimi skoki skozi goreči obroč...

»Tako se je iztekel naš program,« je ljudi seznanil Miha. »Morda želi nastopiti še kdo? Če ne, se čez deset minut dobimo na dvorišču pri Vidicu, kjer bo ob spremljavi klarineta in fagota nastopil znani flavtist Cveto Kobal... Potem pa sledijo še interesne dejavnosti: disko, noč ob tabornem ognju, iskanje zaklada s čudežno pomočjo praprotnega semena, lajanje v luno...«

Zares je igral Cveto Kobal; celo ni motilo, da je v ozadju vrvelo in mrmralo ljudstvo, ki si je kresni večer omislilo drugače, zares je bil disko, pa iskanje zaklada, luna se je čudila...

V ozadju pa je čaral kres in poganjal v nebo tisoče isker...

N. P.

Glavni direktor Tomaž Košir je na srečanju reprezentantov, ki vozijo z našimi čevlji, podelil praktične nagrade in spominska darila

Godbeno folklorna skupina »Stranane« iz Čehoslovaške je gostovala v Žireh

Sprejem češkoslovaških godbenikov pri gasilskem domu na Dobračevi. Med drugimi jih je pozdravil tudi predsednik skupščine občine Škofja Loka (tretji z desne)

Godbeniki in pevci iz Čehoslovaške so nastopili tudi na koncertu skupaj z našimi godbeniki in navdušili številne poslušalce

Konec junija so bili v gosteh pri žirovskih godbenikih člani godbeno-folklorne skupine »Stranane«, ki igrajo in pojejo pod okriljem tovarne »Vzducho-tehnika« iz Novega mesta nad Vahom na Slovaškem. Ta narodnozabavna skupina je doma kakih 18 km naprej v kraju Stranani, zato se tudi imenujejo Stranani ali po njihovo »Stranane«. Nekaj članov je tudi iz sosednje vasi Moravice. Kraj Strany leži že na Moravskem in zato se pršteva med Moravce. Ob lanskoletnem obisku za prvomajske praznike so žirovski godbeniki preživeli prijeten večer tudi pri gostiteljih v kraju Strany.

Stranani so že v petek zvečer sodelovali z žirovskimi kulturniki na prireditvi na kresno noč, v naravnem okolju pri Vidicu na Vrsniku. V soboto dopoldan so gostje igrali delavcem Alpine, potem pa so si še ogledali tovarno.

Zatem so jim gostitelji razka-

zali lepote Gorenjske z Bledom, kjer je bila zanje vožnja s čolnom na Otok pravo doživetje.

V soboto zvečer je žirovski pihalni orkester skupaj s folklorno glasbeno skupino Stranane izvedel izredno uspešen koncert na dvorišču Družbenega doma Partizan v Žireh. Obisk je presegel vsa pričakovanja. Ljudje so bili navdušeni, ne le ob samem koncertu, temveč tudi kasneje, ko so gostje igrali za ples.

Skupina iz Strany in Novega mesta je svoj redni delovni dopust izkoristila za štirinajstdnevno turnejo po Jugoslaviji. Obiskali so še Split, Makarsko, Brač, Hvar in Plitvice.

Žirovski godbeniki so se junija spet zbrali, predstavili so se skupaj z godbo iz Izole in ljubljanskimi mažoretkami.

Žirovci so bili zadovoljni, za kar pa imajo zasluge tudi delavci Alpine, ki ves čas podpirajo godbenike in pevce.

Ivan Reven

K pestrosti na Žirovskem je ta mesec pripomoglo tudi gostovanje Izolske godbe na pihala, ki jo sestavljajo večji del mladi godbeniki

Ljubljanske mažoretke so navdušile Žirovce

80 let čipkarske šole v Žireh

Ob 80-letnici čipkarske šole v Žireh je Turistično društvo Žiri v Družbenem domu Partizan pripravilo veliko razstavo ročnih del. Lepa razstava, veliko zadovoljnih obiskovalcev, zanimivi izdelki, bi bila ocena.

Morda bi bilo bolje le, da bi bil koncept razstave bolj usmerjen v razvoj čipkarstva in šole — ali na kratko: predstaviti predvsem čipke in kar to spremlja in ne drugih ročnih del.

Bolje bi bilo več povedati o posamezni čipki (ali čipkari-ci) kot razstaviti množico raznih izdelkov, zgolj z imeni izdelovalcev.

Srečanje generacij na razstavi ob 80-letnici čipkarske šole v Žireh

Kronometer Alpine se je uveljavil

Blizu 170 tekmovalcev iz mnogih kolesarskih klubov iz bližnje in daljne okolice je bilo letos na že tradicionalnem kronometru Alpine. Lepa in ne pretežka proga je, kot kaže, zanimiva, prav tako vabijo številne nagrade.

Zanesljiva organizacija sekcije Smučarskega kluba Alpina tudi pripomore, da je prireditev tako odmevna.

Letos je prišlo še do zanimivega prekrivanja prireditev, saj so ob zaključku tekmovanja kolesarjev obiskale še ljubljanske mažoretke. Oglejmo si še nekaj rezultatov.

Start tradicionalne dirke kronometer Alpine

Najboljši čas tekmovanja je 13.52,90 dosegel Aleš Galof, (J. Peternel), drugi najboljši čas je imel Jože Hafner (Adrija), 14.01,61, tretjega pa Lojze Oblak (Alpina) 14.16,66.

Med pionirji do letnika 1974 je zmagal Boštjan Pauli (Rog) 17.03,98, Boštjan Zver (Osnovna šola Žiri) je bil deseti.

Med pionirji (letnik 1972 in 1973) je zmagal Darko Pintarič (Rog) s časom 15.20,68.

Helena Dolenc (Alpina) je s časom 16.14,09 zmagala med ženskami do 25 let, Romana Veihar (Alpina) je bila 5., od 7.—10. mesta so se prav tako uvrstile tekmovalke Alpine: Mojca Albreht, Simona Pivk, Andreja Gantar in Verineja Prosen.

Med ženskami nad 25 let je zmagala Vida Uršič, (JUB-DOL) s časom 15.34,78, Marica Albreht (Alpina) pa je bila tretja.

Med veterani nad 55 let je zmagal Milan Žirovnik Rog Franek 17.34,64 pred domačinom Cirilom Erznožnikom in Metodom Erznožnikom.

V kategoriji veteranov (letnik 1935—1931), je bil prvi Franc Plestenjak (J. Štucin) s časom 15.09,01. Jože Hafner (Idrija) je bil zmagovalec med veterani (letnik 1940—1936) s časom 14.01,61.

Med veterani (letnik 1945—1941) Janez Ziherl (J. Štucin) s časom 14.55,86, Srečko Kavčič (Alpina) je bil 7., Branko Albreht (Etiketa) 8. in Vinko Albreht (Kladivar) 9.

Lojze Oblak je premagal vrstnike med veterani (1950—1946), s časom 14.16,66.

Med rekreativci (letnik 1951 in mlajši) je bil najboljši Aleš Galof (J. Peternel) s časom 13.52,90., kar je bil, kot že rečeno, najboljši čas kronometra.

N. P.

100 starih milijard za cesto

Priprave na rekonstrukcijo ceste Žiri—Trebija se nadaljujejo. Skupina Ibra Mustafovskega, ki je kooperant Tehnika, je že zgradila propust v Maharjevi grapi, v dolžini 56 metrov. Propust bodo zasuli, potem pa čez vse to zgradili cesto.

Dela sedaj nadaljujejo na naslednjem ovinku, potem bodo na vrsti škarpe, medtem pa bodo gradbeniki nadaljevali z ostalimi deli. Kot kaže, bo gradnja ceste, ki naj bi se pričela avgusta in bila končana oktobra 1987, stala okoli milijardo din.

Račevski gasilci imajo nov dom

15. junija so račevski gasilci odprli nov gasilski dom.

Mimohod članov in vozil številnih sosednjih društev od blizu in daleč, ob živahnih koračnicah Pihalnega orkestra Alpine je dokazal, da so gasilske enote sposobne ob vsakem času priskočiti na pomoč, če je to potrebno. Nič posebnega ni bilo, če so v paradi sodelovala vozila treh registracij, kakor kranjska, goriška in ljubljanska, saj gasilska pomoč ne pozna krajevnih, občinskih, regionalnih in republiških meja, če je sila pa tudi državne meje niso izjema. Sicer pa so Žiri na stičišču treh regij. Tisočglava množica ljudi je z zanimanjem spremljala otvoritveno slovesnost.

Na slavnostni tribuni sta spregovorila predsednik gasilskega

društva Račeva Franc Lukančič in predsednik skupščine občine Škofja Loka Jože Albreht. Zasluznim članom društva in vsem, ki so pomagali pri gradnji doma so podelili priznanja in odlikovanja.

Gasilski dom v Račevi je predan svojemu namenu, v ponos vsem prebivalcem te doline, v zadoščenje njihovemu trdemu delu, da so ustvarili to, kar je bila njihova želja vsa povojna leta. Tu je bila mladina, graditeljica sedanosti in boljšega jutri. Ta mladina je dokazala, da je sposobna delati, če jo znajo pravilno organizirati in da ve za kaj dela. Starejši jim lahko pri tem samo pomagajo s svojimi življenjskimi in delovnimi izkušnjami.

Ivan Reven

Dopisujte

Strokovnjaki Studia marketing Delo so predstavili rezultate raziskave »Celostna podoba trženja v DO Alpinas«. Raziskava nam bo mnogo koristila pri naših nadaljnjih poslovnih odločitvah in delu v prihodnje

Regulacija Sore teče že tretje leto. Letos je za ta namen rezerviranih okrog 11 starih milijard

Dopusti zdravnikov v Žireh

Dr. Sedej bo letos na dopustu od 7. julija do 2. avgusta, dr. Radošević pa od 4. do 30. avgusta. Splošna ambulanta bo delovala ob ponedeljkih, sredah, četrtnih, in petkih dopoldne, ob torkih pa popoldne. V zobni ambulanti bo dr. Jereb na dopustu od 21. julija do 2. avgusta in od 8. do 20. septembra; dr. Radoševićeva bo odsotna od 4. do 30. avgusta; dr. Enikova pa bo po porodniškem dopustu začela z delom 8. septembra. Ambulante bodo ob običajnem delovnem času.

V skladišču končnih izdelkov je včasih že prava delavnica, saj morajo urediti še toliko stvari

SPREJEM DIJAKOV IN ŠTUDENTOV

NA POČITNIŠKO DELO

Boštjan Novak (desno) je na počitniškem delu v težki montaži

Stana Slabe je na počitniškem delu v težki montaži

Pred licitacijo: za nakup naših strojev je vedno dovolj zanimanja

Darovali so za mrliško vežico

Cilka Pintar — 10.000 din namesto venca na grob Mariji Tavčar.

Anka Kavčič — 3.000 din, namesto cvetja na grob Viktorja Galičiča.

Dora Galičič, Cesta XXXI. divizije 65 — 2.250 din

Polde Gregorač, Kranj — 5.000 din ob smrti Lojzeta Starmana in Antona Pivka.

Anica Starman — 4.000.— din ob smrti moža Lojzeta.

Rozinka Mlinar — 1.000.— din namesto šopka ob smrti Lojzeta Starmana.

»DELO — ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Strojarska ul. 2, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Proizvodnja, TOZD Prodajo in Delovno skupnost skupnih služb. — Ureja ga uredniški odbor: Marija Albreht, Tatjana Dolenc, Milena Lukančič, Tatjana Mohorič, Helena Kavčič, Marjan Pišljar, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Neško Podobnik — glavni in odgovorni urednik. — Izhaja mesečno, naklada 2200 izvodov. Fotografije: Brigita Zemljarič. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj